

De Munstergelaener jrg. 33 no 8

8 september 2019

“MENSEN EN TYPEN IN EN BUITEN DE DORPSGEMEENSCHAP” (2)

Door Professor Dr. Alfons Chorus, uit: deel twee van het “Historisch Jaarboek voor het Land van Zwentibold” 1981

Ook werd er in het dorp een soort eigen recht gesproken door de gemeenschap. Twee keer heb ik het als kleine jongen meegemaakt, dat een woest lijkende optocht met ketelmuziek en grote toeters werd gehouden, waarvan de wilde geluiden je deden denken aan het plaatje in de Bijbel: de val van Jericho. De stoet werd begeleid door kinderwagens en alles speelde zich af tegen het vallen van de schemering. Doel was een huis, waar een paar dat verkering had nu maar eens moest trouwen volgens de dorpswijzen. Misschien was er een kind op komst of dacht men alleen maar: er moest iets gelegitimeerd worden.

Wie te sterk het aanzien der gemeenschap schond werd ook wel op een andere wijze tot de orde geroepen. Zo herinner ik me, dat een boer die zijn veld met gewassen verwaarloosd had, als volgt gehekeld werd. Toe de processie met Pinksteren door de velden trok (de Brònk) kwam men ineens langs een akker met bieten die verdronken tussen het onkruid. Er stond een groot bord tussen de bieten met een man erop geschilderd, die zijn armen smekend omhoog stak uit het blauwe water, eronder de tekst –Heer, red ons, wij vergaan. Zo had zo’n processie ook direct praktisch nut.

Opmerkelijk waren de opvallende INDIVIDUELE varianten die in zo’n gemeenschap voorkwamen. Ten dele hing dit wel samen met het feit, dat er betrekkelijk veel ongetrouwen bij elkaar bleven hokken. Dit was vooral een gevolg van de weerstand bij agrariërs om de erfenis, vooral de landerijen, te verdelen. Als er dan toch, vaak op oudere leeftijd, een der broers of zusters de ban brak en trouwde, speelden zich wel eens tragedies af. Menigeen van die celibatairen ging op den duur bizarre trekken vertonen, een enkeling verviel tot alcoholisme of werd gek zonder in een inrichting te komen. De meesten leden zeker onder hun vereenzaming en de clan-dwang, maar, achteraf gezien, moet ik zeggen, dat ze hun lot droegen met wonderlijke waardigheid.

Een andere oorzaak van het vóórkomen van bijzondere figuren lag ook wel in ’t feit, dat er nogal wat families waren, waarvan de namen al een paar eeuwen terug in documenten omtrent dorpsinwoners telkens weer opduiken. Die vormden na enkele eeuwen nóg de kern van de agrarische grondbezitters en ze waren onderling weer van ver of dichtbij verwant, zodat een zekere inteelt wel mee moet tellen. Veel voorkomende namen waren, en zijn soms nog, die van Houben, Hamers, Lemmens, Donris of Donners, Luyten, Dols, Köhlen of Keulen, Lebens en Haerden. Interessante figuren uit deze families hebben zeker aan iemand als Dr. Schrijnemakers, toch al decennia aan een Amerikaanse universiteit verbonden, de kracht gegeven om zo enorm veel werk voor de monografie van Munstergeleen te verzetten, historisch, toponymisch en taalkundig. Zijn opdrachten boven zijn artikelen spreken voor zich: “Voor mijn vader, wiens verhalen mijn belangstelling voor M-geleen opwekten en levendig hielden”; verder: “Ter nagedachtenis van mijn moeder die menig verhaal over d’n Hiërnònk (Göbbels) verteld heeft”. Daarbij bedenke men, dat Schrijnemakers een geboren en getogen Geleen-er was. Zo zijn er wel voldoende redenen om wat nader de individuele lichtjes van onze “piccolo mondo antico” te bekijken.

1. Een speels geval was dat van een celibataire man die zover ik weet geen naaste familie meer in ons dorp had en die van een klein stuk land, een tuin en een ten dele verhuurd huis, rondkwam. De Boeman heette hij; niet omdat hij een boeman was maar omdat dit de verbastering van zijn naam, Boeimans, was. Hij was geboren in 1865; het was een eenvoudig maar toch bijzonder man, die doorlopend een goed humeur had, op zijn manier van een grapje hield als kin hij wel eens kwaad worden als men hem een poets

bakte. Hij liep mank door een verstijfde heup, en mogelijk had hij daardoor geen vrouw gekregen. Hij reed meestal als een heer midden op zijn wagentje, dat door een sterke bok getrokken werd. Die bok had een verzorgde sik evenals zijn baas, die een sik als een baron had. Thuis deed hij zijn eigen keuken al werd hij wel eens door burens geholpen. Hij werd er oud bij. Tenslotte werd hij ziek, zo dat de nieuwe wijkverpleegster erop afgestuurd werd. Ze begon zakelijk haar werk, maakte zijn bed op en toen een soepje, dat hem heerlijk verkwikte. Maar toen kwam het: de zuster wilde weten wat hem mankeerde en –zakelijk begin van de diagnose– zij wilde op wetenschappelijke wijze de thermometer aanleggen –rectaal dus. Toen de zuster in die richting begon te zoeken en de dekens terugsloeg – toen zei de Boeman: “Nee, zuster, daar moet u afblijven; daar heeft me nog nooit iemand aan gezeten”.

Kijk, daar kan men mee lachen, maar stelle dan tevens vast, dat daar iets groots in zit. Een respect voor het eigen lichaam, voor de mens in 't algemeen, dat zomaar niet buigt voor moderne geneeskundige onderzoek-methoden; een gevoel voor eigen integriteit, dat een specifieke humaniteit openbaart. (Wordt vervolgd)

Liturgische kalender

Zondag 8 september, Drieëntwintigste Zondag door het jaar,

08.30 uur: **H.Mis**; voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de parochie.

10.00 uur: **H.Mis**; Eugène Fleischeuer; OO. Godschalk-Janssen.

Maandag 9 september, H. Petrus Claver,

18.00 uur: **H.Mis H.Pater Karel Kapel**; Sef Ronkaars als jaardienst.

Dinsdag 10 september, H. Theodardus van Speyer,

08.30 uur: **H.Mis**; Johanna Broers-Franssen

Woensdag 11 september, Z. Petrus van Alcantara,

08.30 uur: **H.Mis**; Piet Geraedts.

Donderdag 12 september, Allerheiligste Naam van Maria,

18.00 uur: **H.Mis H.Pater Karel Kapel**.

Vrijdag 13 september, H. Johannes Chrysostomus,

08.30 uur: **H.Mis Ritus 1962**; Wilhelmina der Kinderen.

Zaterdag 14 september, Kruisverheffing,

18.30 uur: **Hoogmis, Gregoriaans**; OO. Leo en Anneke Hamers-Kurvers; Bert van Wissen.

Zondag 15 september, Vierentwintigste Zondag door het jaar,

08.30 uur: **H.Mis**; voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de parochie.

10.00 uur: **H.Mis**; voor de overledenen van de familie Dormans.

13.30 uur: **H. Doopsel** Loïse Noteboren.

Maandag 16 september, H. Cornelius, paus,

18.00 uur: **H.Mis H.Pater Karel Kapel**; Harry van de Wal en kinderen; Marianne Schillings-van Duinen.

Dinsdag 17 september, H. Lambertus,

08.30 uur: **H.Mis**; Sjaan Coolen-van Erp.

Woensdag 18 september, H. Jozef van Cupertino,

08.30 uur: **H.Mis**; Guus Dohmen.

Donderdag 19 september, H. Januarius,
18.00 uur: *H.Mis H.Pater Karel Kapel.*

Vrijdag 20 september, H. Eustachius,
08.30 uur: **H.Mis Ritus 1962;** Marianne Roggen-Korting.

Zaterdag 21 september, H. Mattheus, apostel,
14.00 uur: **H.Doopsel** Fleur Dieteren.
18.30 uur: **H.Mis;** OO. Kurvers-Schmeits en zonen (St.); Tiny en Math Spijkers (St.); OO. Hermes-Geurts; OO. Hermes-Creusen.

Zondag 22 september, Vijfentwintigste Zondag door het jaar,
08.30 uur: **H.Mis;** voor het geestelijk en tijdelijk welzijn van de parochie.
10.00 uur: **Hoogmis, Meerstemmig;** Piet Coolen (St.); OO. Honneff-Schols, dochter May, zonen Martin en Nico en overl. fam. als jaardienst; OO. Wil Kersemakers en Nelly Kersemakers-Verheijen als jaardienst; OO. Hundscheid-Custers als jaardienst.

Maandag 23 september, H. Linus, paus,
18.00 uur: **H.Mis H.Pater Karel Kapel;** Antoon van Luijk.

Dinsdag 24 september, H. Pater Pio,
08.30 uur: **H.Mis;** Joke Steur-Roxs.

Woensdag 25 september, H. Kleopas,
08.30 uur: **H.Mis;** Susana Schreuder.

Donderdag 26 september, H.H. Cosmas en Damianus,
18.00 uur: *H.Mis H.Pater Karel Kapel.*

Vrijdag 27 september, H. Vincentius de Paul,
08.30 uur: **H.Mis Ritus 1962;** Wilhelmina Charmant.

Zaterdag 28 september, H. Wenceslaus,
18.30 uur: **H.Mis;** Echtpaar Winand en Anna Neis-Willems (St.).

+++++

Overleden

24 augustus, Dhr. Giovanni Maria Poddighe, 83 jaar, Haagstraat.
Moge hij rusten in vrede.

H.Doopsel

15 september: Loïse Noteboren (Burg. Luijtenstraat)
21 september: Fleur Diederer (Europastraat).
Welkom in onze geloofsgemeenschap.

Misdienaars / Acolieten

Zaterdag 14 september,
18.30 uur: Amy Packbeers.
Zondag 15 september:
10.00 uur: Kean en Ravi In 't Panhuis.
Zondag 22 september:
10.00 uur: Mark Trompetter.

Zaterdag 28 september:
18.30 uur: Robin Dubois.

Kerkbijdrage

De actie loopt nog steeds, even een herinnering nu na de vakantie....Dank aan allen die reeds positief reageerden en hun bijdrage overmaakten. Mogen wij echter voor alle anderen nog eens in herinnering roepen, dat Uw jaarlijkse bijdrage voor de exploitatie van het kerkgebouw, kerkhof en parochie nog steeds hoogst noodzakelijk is om de jaarbalans financieel sluitend te krijgen!

Oud brood

Blijft nog steeds welkom voor de schapen! En hartelijk dank voor alles wat U bracht en brengen wilt!

Bestellen van H. Missen

Bij voorkeur op woensdagochtend in de pastorie van 09.30 –12.00 uur. U kunt ook een enveloppe met de duidelijk omschreven misintentie, het verschuldigde stipendium en telefoonnummer van afzender deponeren in de brievenbus van de pastorie. De bijdrage voor H.H. Missen is: € 8,00 voor de weekdays ma, di, wo, en vr. en € 15,00 voor zaterdag en zondag. (Voor de donderdagen worden geen intenties aangenomen!)